

NÁROŽNÍ DŮM V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

<https://www.facebook.com/muzeumuo/posts/3162858337129574>

Nárožní budova ulic Komenského a Velké Hamry je památkově chráněna od roku 1990. Dnes v tomto činžovním domě č. p. 156 sídlí pobočka banky. Před 128 lety, roku 1892, zde sídlil ústecký poštovní úřad. Ten v domě vydržel více než 100 let, a to až do roku 1994. Nájemní smlouvu tenkrát s c.k. ředitelstvím pošt a telegrafů uzavřeli manželé Marie a Josef Hernychovi 1. října 1892.

Samotný objekt byl postaven roku 1889 jako DVOUKŘÍDLÝ NÁROŽNÍ DŮM. Na rozdíl od domů na náměstí, jejichž podoba se měnila ze starších slohových období do mladších, došlo k vybudování tohoto domu jako novostavby na dubových PILOTECH. Původně zde stály tři menší domky. Samotná stavba tak svědčí o urbanistickém vývoji v 19. století v exponované části města.

Zkosené nároží graduje dvoupodlažním ARKÝŘEM, který vrcholí BÁNÍ. Obdivovat můžeme krásnou štukovou výzdobu domu. Ta je zdobena ŘÍMSAMI, ŠAMBRÁNAMI, GIRLANDAMI a rostlinnými motivy.

- DVOUKŘÍDLÝ NÁROŽNÍ TŘÍPATROVÝ DŮM – u objektů se za křídlo označuje taková hmota stavby, která tvoří zpravidla rovnou ucelenou část a na další části je napojena v menším i větším úhlu; za nárožní označujeme dům, který napojuje dva sousední domovní bloky, stejně jako v tomto případě je však zároveň může i tvořit
- PILOTA – podpůrná základová konstrukce používaná v nedostatečně nosných površích, historicky se nejčastěji jednalo o dubové kůly délky nabíjené pomocí ručně a později mechanicky obsluhovaných beranidel
- ARKÝŘ – architektonická hmota vystupující ze základní plochy průčelí (stěny, ale i nároží) budovy
- BÁŇ – dekorativní střešní prvek vyskytující se převážně na věžích, často využívaný především v barokním a pseudoslohovém období
- ŘÍMSA – architektonický prvek, který vodorovně člení průčelí, římsy se dělí na kordonové (mezi podlažími) a korunní (až pod střešou anebo v koruně stěny)
- ŠAMBRÁNA – architektonický prvek, lemující a zvýrazňující okenní otvor
- GIRLANDA – dekorativní prvek využívaný na fasádách, jeho základ tvoří tvar připomínající zavěšený textilní pás bohatě zdobený květovými, nebo ovocnými motivy, kterému se říká feston, jeho zřetěžením vznikne girlanda

Zdroj fotografií a více informací zde: <https://pamatkovykatalog.cz/cinzovni-dum-14110073...>

